

Vojáci Rudé armády, padlí v Žamberku

Město Žamberk udržuje na hřbitově hrob vojáků Rudé armády jako válečný hrob č. CZE-5315-06590. Můj přítel Sergej Šelest mi jako dík a odpověď na elektronickou knihu Občané Žamberka ve světových válkách zjistil v ruských archivech bližší údaje a správná jména vojáků, kteří jsou v Žamberku pochováni.

Nejmladší byla teprve dvacetiletá **vojínka Valentina Jakovlevna DĚGŤARJEVA**. Narodila se ve Stalingradu, do Rudé armády byla povolána roku 1942, tedy ve svých 17 letech. Sloužila zřejmě ve 127. střelecké divizi, ale zařazení v době ukončení války není známo. V Československu byla zraněna do ramene a po delším léčení zemřela 17. října 1945 v žamberském Albertinu.

Zdena Pešová, ředitelka bývalého okresního archivu v Žamberku, na základě dokumentů Valentiny vypátrala její matku Pelageju Fjodorovnu a pozvala ji do Žamberka. Matka požádala o finanční výpomoc Klimenta Vorošilova a po obdržení částky 1 000 rublů výjezd zorganizoval v roce 1957 výkonný výbor Městského sovětu Stalingrad.

Starší seržant Georgij Timofejevič PRUŠINSKIJ se narodil roku 1922 ve Smolenské oblasti. V roce 1941 byl povolán do Rudé armády vojenským velitelstvím Gomelské oblasti (Bělorusko). Byl kulometčíkem 11. gardové jezdecké divize 7. jezdeckého sboru. Vyznamenal se 19. ledna 1943, kdy se u města Valujki (Bělgorodská oblast v Rusku) dostal do obklíčení. Probil se z něho, při čemž zneškodnil na 50

nepřátel. Byl za to vyznamenán medailí Za odvalu. Týž den byl sbor přeorganizován na 6. gardový jezdecký sbor a Georgij byl řidičem. Druhou medaili Za odvalu dostal v listopadu 1944. Za bojů na Slovensku se vyznamenal, když pod palbou nepřítele přepravoval vojáků a výzbroj přes Nitru a Váh. Za to byl vyznamenán Řádem rudé hvězdy. Zemřel na zranění 4. června 1945.

Staršina Samat Sabirjanovič SAMATOV se narodil v roce 1915 a zemřel na zranění 4. června 1945.

Na závěr dodávám, že stručnější zmínky jsou i v kronice Žamberka a v přílohách byla i fotografie z pohřbu Valentiny. Bohužel, přílohy už údajně nejsou. Jména padlých vojáků Rudé armády zmiňuje i sborník Adler, Karel a kolektiv: Odbojová činnost v letech 1939 – 1945 na Žambersku.

Pavel Svědihroh

Žamberské listy č. 8 z 30. dubna 2014

V novinách je článek na straně 12 doplněn fotografií Z. Vanického:

<http://www.zamberk.cz/index.php?IdS=217>

Oprava a omluva

Článek o vojácích Rudé armády z minulého čísla Žamberských listů jsem poslal ukrajinskému příteli Sergejovi. Téměř obratem jsem od něho dostal zprávu s omluvou za chybně uvedené jméno staršiny. Jeho správné jméno je SAMAT SABIRJANOVIČ SABIRJANOV.

Ruský archívni dokument zmiňuje i Jugoslávce vojína Ivana MITROVIČE, protože je pochován s vojáky Rudé armády. Narodil se v roce 1918 a zemřel 22. května 1945 v žamberském Albertinu. Zda byl opravdu vojákem nebo partyzánem nelze z dostupných dokumentů věrohodně prokázat. Kronika Žamberka se o něm zmiňuje slovy: „V Albertinu zemřel srbský voják, který tu byl v zajetí. Přijeli i jeho kamarádi – Jugoslávci z Orliček. Pohřben na místním hřbitově.“

Za nedostatky v článku se se Sergejem omlouváme.

Pavel Svědihroh
Žamberské listy č. 9 z 15. května 2014